

Prop. 1 S

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2025

Statsbudsjettet

Foredrag i Røyken Rotaryklubb 25/11
av Arnulv Lemme

SENTRALE DOKUMENTER

Prop. 1 LS (2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2025

Skatter og avgifter 2025

Meld. St. 1 (2024–2025)

Melding til Stortinget

Nasjonalbudsjettet 2025

Meld. St. 2 (2023–2024)

Melding til Stortinget

Revidert nasjonalbudsjett 2024

Norges utfordringer i de neste ti årene:

- Fallende oljeinntekter
- Eldrebølgen
- Knapphet på arbeidskraft
- Stabil tilgang på velferdstjenester over hele landet

Hovedtall i statsbudsjettet og statens pensjonsfond 2022 – 2024 mrd. kroner

	Regnskap		Anslag
	2022	2023	2024
Totale inntekter	2 668,4	2 494,4	2 257,7
1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet.....	1 313,6	1 008,5	702,8
1.1 Skatter og avgifter	720,9	623,2	415,8
1.2 Andre petroleumsinntekter	592,7	385,2	287,0
2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	1 354,8	1 485,9	1 554,9
2.1 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 240,7	1 352,1	1 393,3
2.2 Andre inntekter.....	114,2	133,8	161,7
Totale utgifter	1 665,9	1 806,8	1 922,9
1 Utgifter til petroleumsvirksomhet.....	28,4	30,4	30,1
2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet.....	1 637,6	1 776,4	1 892,8
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland	1 002,5	687,6	344,8
– Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.....	1 285,2	978,1	672,7
= Oljekorrigert overskudd.....	-282,7	-290,5	-337,8
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland.....	309,9	286,2	337,8
= Overskudd på statsbudsjettet	27,1	-4,2	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland.....	975,3	691,8	334,8
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond ¹	279,3	354,9	405,8
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond ¹	1 281,8	1 042,5	740,6
Memo:			
Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond utland	267,4	338,6	387,8
Markedsverdien av Statens pensjonsfond utland ²	12 355	12 413	15 761
Markedsverdien av Statens pensjonsfond ²	12 688	12 732	16 115

¹ Inneholder ikke kursgevinster eller -tap.

² Ved inngangen til året.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

HOVEDPRIORITERINGER 2025

Trygghet for folks økonomi og grunnleggende velferdstjenester

- Folk skal få bedre råd!! Minimale endringer i inntektsskatt og trygdeavgifter
- Foreslår netto lettelser i skatter og avgifter på mrd. 17,5. Av dette utgjør avvikling av den midlertidige økte arbeidsavgiften på 5 % med mrd.12. Resten redusert trygdeavgift på mrd. 2,2 og mva. 2,3
- Redusere mva. på vann-/avløpsgebyrer fra 25 til 15%
- Ikke justere opp maks. priser i barnehagen/øke barnetrygden, effekt 2,4 mrd.
- Tiltak for å få flere i arbeid ved å øke frikortgrensen til kr. 100.000 og ikke betale skatt av alminnelig inntekt på lønn og trygd under kr. 200.000
- Øke folketrygdens utgifter til sykepenger og AAP med mrd. 9,1 og 5,9
- Vekst i kommunesektorens frie inntekter med mrd. 6,8
- Nytt inntektssystem for kommunen med netto økning på mrd. 1,7
- Alle skal ha tilgang til gode helsetjenester av høy kvalitet, styrke sykehusene med mrd. 5,5
- Tiltak for å redusere ventetiden i sykehusene

HOVEDPRIORITERINGER 2025

Trygghet for landet og solidaritet med verden i en urolig tid

- Forsvarsbudsjettet øker med 19,2 mrd. for å følge opp de økonomiske rammene som er lagt i langtidsplan. I 2025 er forsvarsutgiftene på mrd.110 og utgjør 2,16% av BNP
- Norge fortsetter å stille opp for Ukraina ved både militær og sivil støtte
- Nansen-programmet utvides med tre grep
 - et gulv på årlig støtte på mrd. 15
 - støtte på mrd.2,5/7 i 2023/2024 trekkes ikke i fra i fremtidig årlig støtte
 - Nansen-programmet utvides med 3 år, dvs. fra 2023 til 2030
 - regjeringen tar sikte på en ekstra støtte på mrd. 5 ifb med nysaldering av budsjettet for 2024
 - programmet innebærer at støtten utvides fra mrd. 75 til 135 i denne perioden
- Mottak, bosetting og integrering av flyktninger i 2025 beregnet til mrd. 30,5. Dette er basert på et planleggingstall for flyktninger på 25.500 for i år og 22.000 for 2025
- I en usikker verden prioriterer regjeringen å trygge den norske matsikkerheten. Bevilgningen til jordbruksavtalen økes med mrd. 2 til totalt mrd. 29. Økningen gir jordbruket kompensasjon for kostnadsøkning og opptrapping av inntekten.
- Regjeringen fortsette å prioritere politi og bekjempelse av alvorlig økonomisk kriminalitet og gir mrd. 2,5 til dette
- Regjeringen styrker kontrollen ved grensen med flere tollere og bedre utstyr

HOVEDPRIORITERINGER 2025

Utvikle hele Norge videre

- Regjeringen legger til rette for spredt bosetting bl.a. gjennom halverte fergepriser, halverte flypriser på kortbanenettet og reduserte barnehagepriser som videreføres i 2025
- Regjeringen foreslår en ny gjeldssletteordning for yrkesaktive personer med studielån som er bosatt i mindre sentrale distriktskommuner ved å slette 25.000 alt. 30.000 kroner av studielånet hvert år etter en opptrappingsperiode på 12 måneder. Gjelder i 212 kommuner.
- Det foreslås å videreføre gratis barnehager i Nord Troms og Finnmark samt en maksimalpris på 1500 kroner mot vanlig 2000 i de 212 kommuner med sentralitetsindeks 5 og 6.
- Budsjettforslaget følger opp prioriteringen i ny Nasjonal transportplan ved at det for 2025 gis en ekstra bevilgning på mrd. 1,7. Nye Nasjonal transportplanen for perioden 2025-2036 har nå en ramme på mrd. 95,1 for prioriterte prosjekter.

HOVEDPRIORITERINGER 2025

Utvikle hele Norge videre

- Det foreslås å bevilge mrd. 2,4 til oppfølging av avtalen om statlig kjøp av flyruter på kortbanenettet som innebærer halverte flypriser både i Nord Norge og Sør Norge. Avtalene utløper i 2028.
- Norge trenger mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering i årene fremover. Regjeringen satser på et temposkifte i satsingen på hav-vind. Staten har inngått kontrakt med utbygger på mrd. 23 for Sørlige Nordsjø II. I budsjettet for 2025 gis en tilsagnsfullmakt på mrd. 35 til et støtteprogram for flytende hav-vind i området Vestavind B og Vestavind F. Hvor mye som realiseres innenfor rammen, vil avgjøres gjennom en auksjon.
- Det satse på karbonfangst og lagring med Langskip prosjektet, i 2025 med mrd. 2,2. Totale kostnader mrd. 30, 3 hvorav staten bidrar med mrd. 20,5.
- Strømstønadordningen videreføres og antas å ha en kostnad på mrd. 4,8
- Det bevilges mrd. 8,1 til Enova for å øke satsingen på nye klima og energiløsninger hvorav 887 mill. til energieffektivisering av boliger.
- Det settes av til Co2 kompensasjon for industrien med mrd. 7 pr. år fra 2024-2030

VIKTIGE FORUTSETNINGER FOR TALLENE

- Vekst i konsumprisindeksen er beregnet til 3,0 % for 2025 mot 3,7 for 2024
- Lagt til grunn en lønnsvekst på 4,5 % for 2025 mot 5,2 % for 2024
- Prisveksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 3,8 % mot nominelt 4,8 %
- Arbeidsledighetsrate er beregnet til 2,2 for 2025 mot 2,0 i 2024
- Statens driftsutgifter øker med 28,8 mrd. fra 245,9 i 2024 til 274,7 mrd. I 2025, dvs. 11,7 %
- Forventet vekst i BNP for Fastlands-Norge er 2,3 % for 2025 mot 0,7 % for 2024 som gir et BNP for Fastlands-Norge på 4291 mrd..
- BNP totalt, inkluderer olje/gassvirksomhet er kalkulert til 5464 mrd..
- Driftsresultatet fra SDØE er beregnet til mrd. 219 for 2025 som er en reduksjon på mrd.76,9 i forhold til 2024. Det legges til grunn en oljepris på USD 79 per fat og gasspris på USD 11,5 per MMBtu
- Strukturelt oljekorrigert underskudd for 2025 er beregnet til mrd. 460,1 og for 2024 til mrd.416,5 som tilsvarer henholdsvis 2,5 % og 2,7 % av kapitalen i Statens pensjonsfond utland ved årets begynnelse.

Tabell 2.1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2024	Gul bok 2025	Endring i pst.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	2 388,6	2 250,0	-5,8
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	858,2	672,4	-21,7
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 530,5	1 577,6	3,1
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 893,0	2 020,8	6,8
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	26,0	29,6	13,8
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 867,0	1 991,2	6,7
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	495,7	229,1	-53,8
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	832,2	642,8	-22,8
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-336,5	-413,6	22,9
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	336,5	413,6	22,9
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	495,7	229,1	-53,8
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	360,6	451,6	25,2
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	856,3	680,7	-20,5

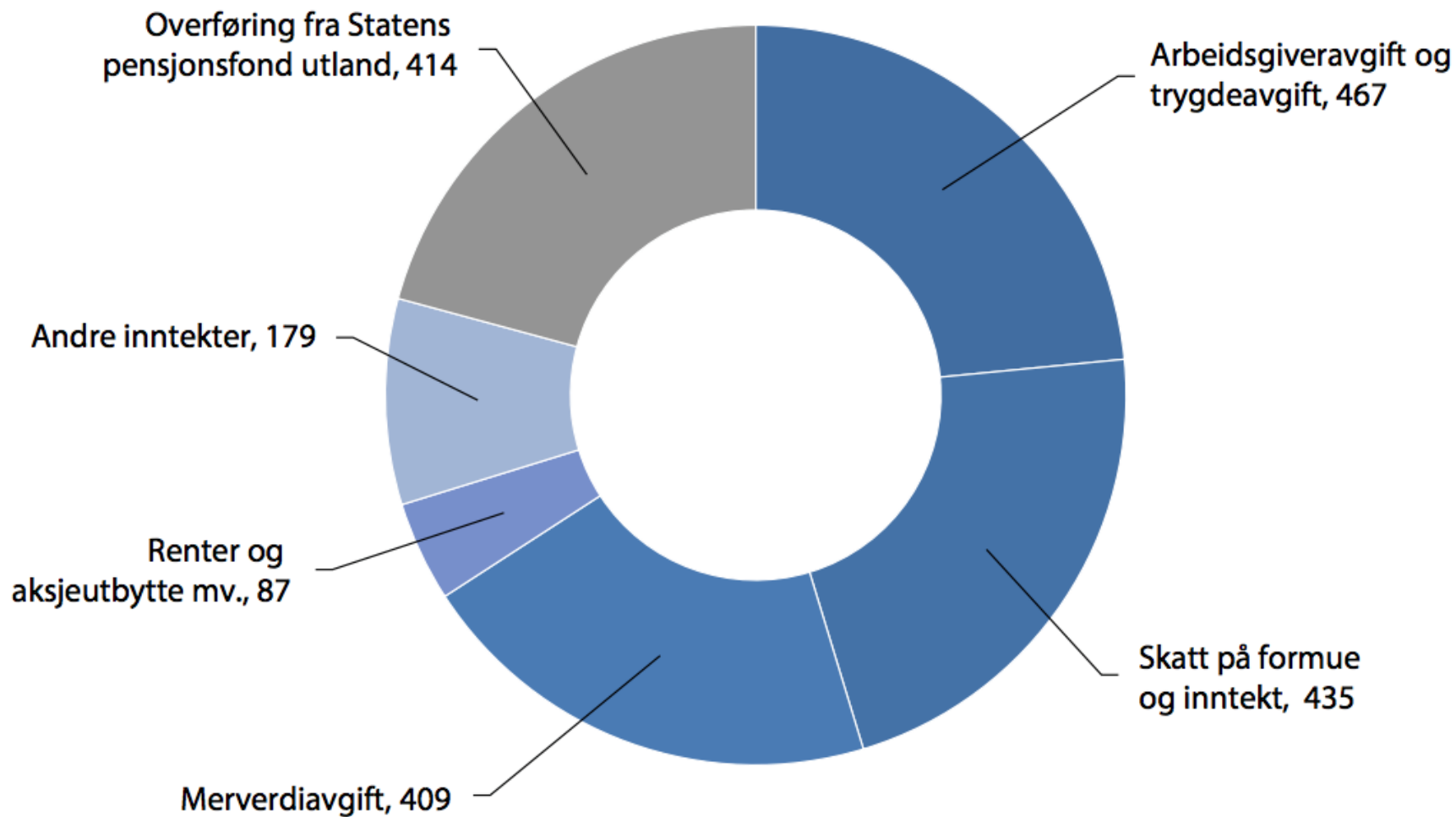
Kilde: Finansdepartementet.

Markedsverdi pr.1/1-2025 av statens pensjonsfond utland 18.500 mrd.
Folketrygdens forpliktelser alderspensjon (nåverdi) 11.468 mrd.

STATSBUDSJETTETS INNTEKTER

Tabell 2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

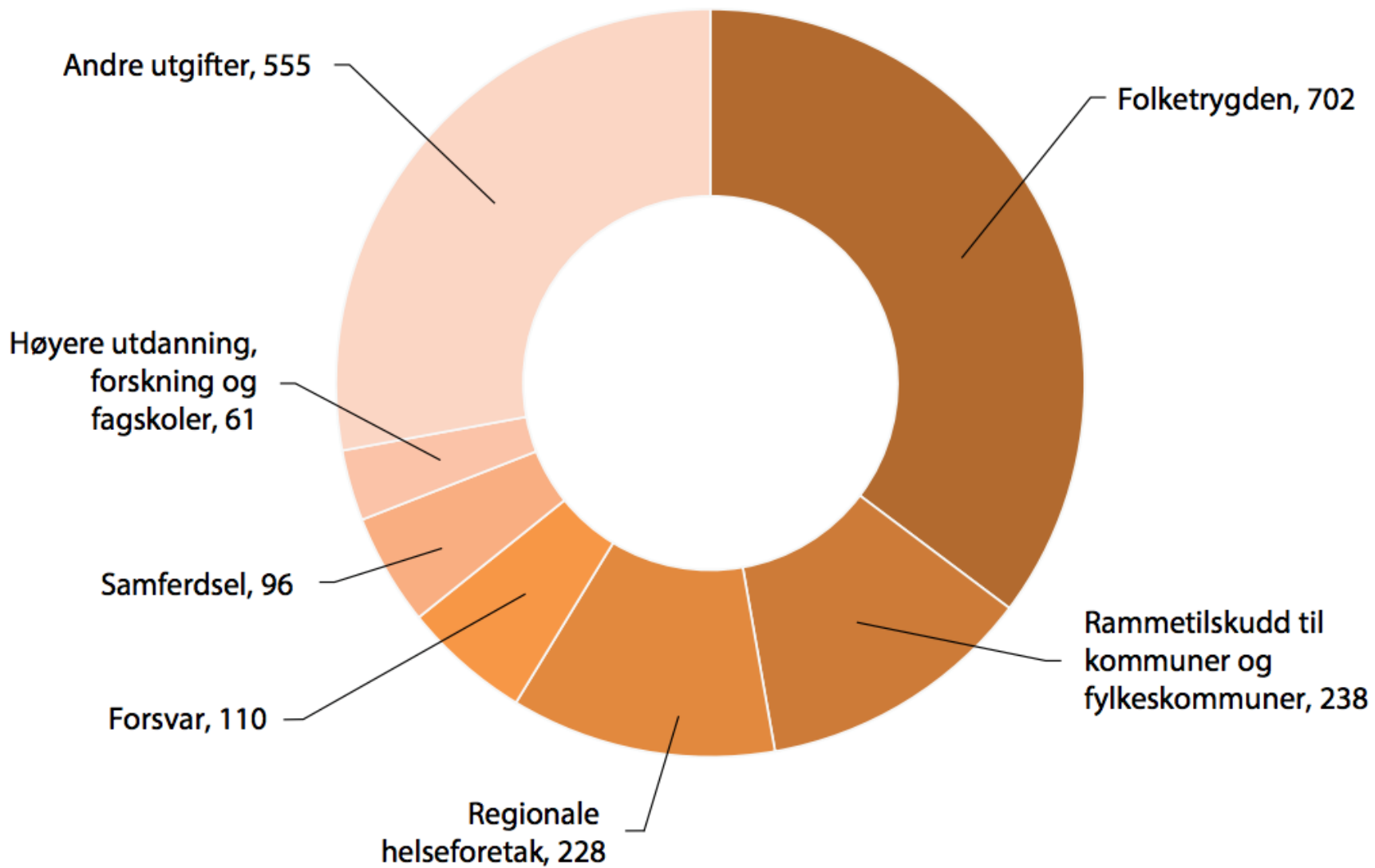
	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2024	Gul bok 2025	Endring i pst.
Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)	1 530,5	1 577,6	3,1
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 381,7	1 423,3	3,0
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	455,5	466,7	2,5
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	418,5	435,2	4,0
<i>Merverdiavgift</i>	398,9	409,3	2,6
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	24,3	24,4	0,4
<i>Avgifter på motorvogner</i>	20,6	18,8	-8,6
<i>Elektrisitetsavgift</i>	8,2	10,8	31,7
<i>Tollinntekter</i>	3,8	3,9	1,7
<i>Andre avgifter</i>	51,9	54,2	4,5
Renter og aksjeutbytte mv. ¹	72,6	87,5	20,6
Inntekter fra statens forvaltningsbedrifter	13,2	4,6	-65,2
Andre inntekter	63,1	62,3	-1,3

STASBUDSJETTETS UTGIFTER

Mrd. kroner

	Saldert budsjett 2024	Gul bok 2025	Endring i pst.
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)	1 867,0	1 991,2	6,7
Sum folketrygden	651,7	701,9	7,7
<i>Alderspensjon</i>	316,7	335,6	6,0
<i>Uføretrygd</i>	126,1	132,7	5,2
<i>Sykepenges</i>	62,2	71,3	14,6
<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	44,8	50,8	13,3
<i>Øvrige sosiale formål</i>	18,4	20,5	11,0
<i>Helsetjenester</i>	43,3	46,2	6,7
<i>Foreldrepenger</i>	26,3	29,5	12,3
<i>Arbeidsliv</i>	13,8	15,4	11,8
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	224,8	238,4	6,0
Regionale helseforetak	215,2	228,4	6,1
Forsvar	90,8	110,0	21,2
Samferdsel	91,3	96,1	5,2
Høyere utdanning, forskning og fagskoler	61,8	61,4	-0,5
Bistand ²	50,6	48,7	-3,8
Politi og påtalemyndighet	27,2	30,5	12,2
Jordbruksavtalen	26,7	28,8	7,9
Barnetrygd og kontantstøtte	26,6	27,6	3,7
Renter på statsgjeld	12,5	16,4	31,9
Andre utgifter	387,8	403,0	3,9
Oljekorrigert overskudd	-336,5	-413,6	22,9

DRIFTSUTGIFTER

Tabell 3.9 Driftsutgifter (postene 1–29)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2024	Gul bok 2025	Endring i pst.
Forsvar	52,7	62,2	18,0
Politi og påtalemyndighet	25,9	29,2	12,4
Andre store direktorater mv. ¹	22,9	24,3	6,3
Statens vegvesen	21,3	24,7	15,8
Arbeids- og velferdsetaten	13,9	15,1	9,2
Departementene og Statsministerens kontor	11,6	11,6	-0,7
Statens pensjonskasse	10,6	13,5	26,5
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	10,6	11,1	4,1
Barnevernet	9,6	10,7	11,4
Kriminalomsorg	6,1	6,4	5,6
Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda	3,9	4,6	17,1
Rettsvesen	3,9	4,1	5,7
Statsforvalterne	2,4	2,5	5,1
Statens forvaltningsbedrifter	-0,2	-0,3	12,8
Andre driftsutgifter	50,7	55,1	8,6
Sum driftsutgifter	245,9	274,7	11,7

Andre partiers forslag til endringer i budsjettet

- SV foreslår å øke utgiftene med 17,6 mrd.
 - øke barnetrygden, mer til minstepensjonister, ta i mot flere flyktninger
 - mer satsing på klimatiltak ved bl.a å kutte i motorveitbyggingen og mer vedlikehold av jernbane og veinett

Dette skal finansieres ved å øke inntekt – og formueskatt med 14,6 mrd.
og avgiftene på sokkelen med 3 mrd.,

DETTE UTGJØR 0,0088 % AV DE SAMLEDE UGGIFTER I FORSLAG TIL 2025 BUDSJETTET

DISKUSJONEN OM YTTERLIGERE STØTTE TIL UKRAINA HVOR BÅDE HØYRE OG VENSTRE
FORESLÅR ØKNINGER PÅ FLERE TI TALLS MILLIARDER

DISKUSJONSTEMAER

- Hvor lenge kan vi basere økonomien i Norge på oljefondet. Oljeinntektene vil en dag ta slutt!!!
- Er det forsvarlig å "fyre opp" norsk økonomi med over 413 milliarder oljekroner for 2025. Strukturert oljekorrigert underskudd har økt fra mrd. 200 i 2018 til mrd.460 i 2025.
- Er dette et budsjett som kommer "vanlige folk" til gode?
- Bevilges det nok midler for å drifte den norske velferdsstaten mht. kommunesektoren, helse ??? osv.
- Er stikkordet RENTEKUTT basert på det faktum at den årlige prisveksten ifølge SSB nå har falt fra 3 % til 2,6 % som kan hjelpe alle som sliter med høy gjeld – familier, virksomheter, kommuner og fylker ???